

atp=

Sådan arbejder atp med forretningsregler i databaser

Business Rules i DBMS'er

Helen Lunau

IT-arkitekt

hlu@atp.dk

www.atp.dk

ATP

ATP Arbejdsmarkedets Tillægs Pension

SP Særlig Pensionsopsparing

LD Lønmodtagernes Dyrtidsfond

LD Lønmodtagerne Garantifond

FK Feriekonto

AES Arbejdsmarkedets ErhvervsSkadesikring

AER Arbejdsmarkedets Elevrefusionsikring

FIB Finansieringsbidrag

Arbejdsmarkedspensioner, fx PBU, HTS ...

www.atp.dk

740 medarb.
heraf arbejder
ca. 240 med it

ATP-it

På vej væk fra

- Batch
- Mainframe og PL1
- Siloer
  - hver ordning sit system og sine arbejdsgange

På vej til / i gang med

- transaktionsorienteret
- decentral java platform
- SOA
  - en koncern, et system, en proces

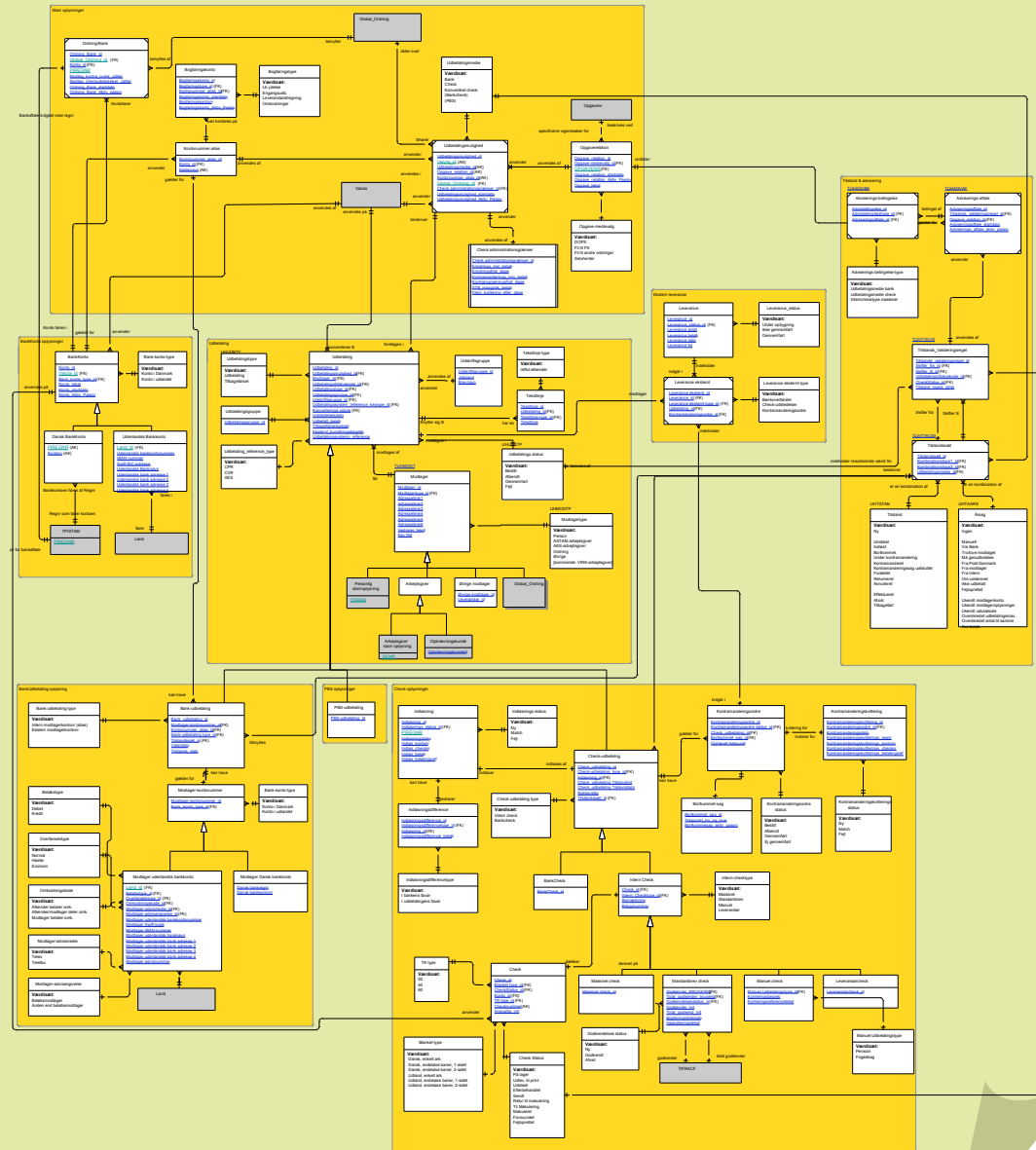
ATP i går
- et praktisk eksempel

www.atp.dk

Business Rules i DBMS'er

Eksempel: Udbetalingshåndtering

- Databaserne modelleres altid!
- og på flere niveauer:
  - begrebsmodel
  - informationsmodel
  - logisk model
  - fysisk model

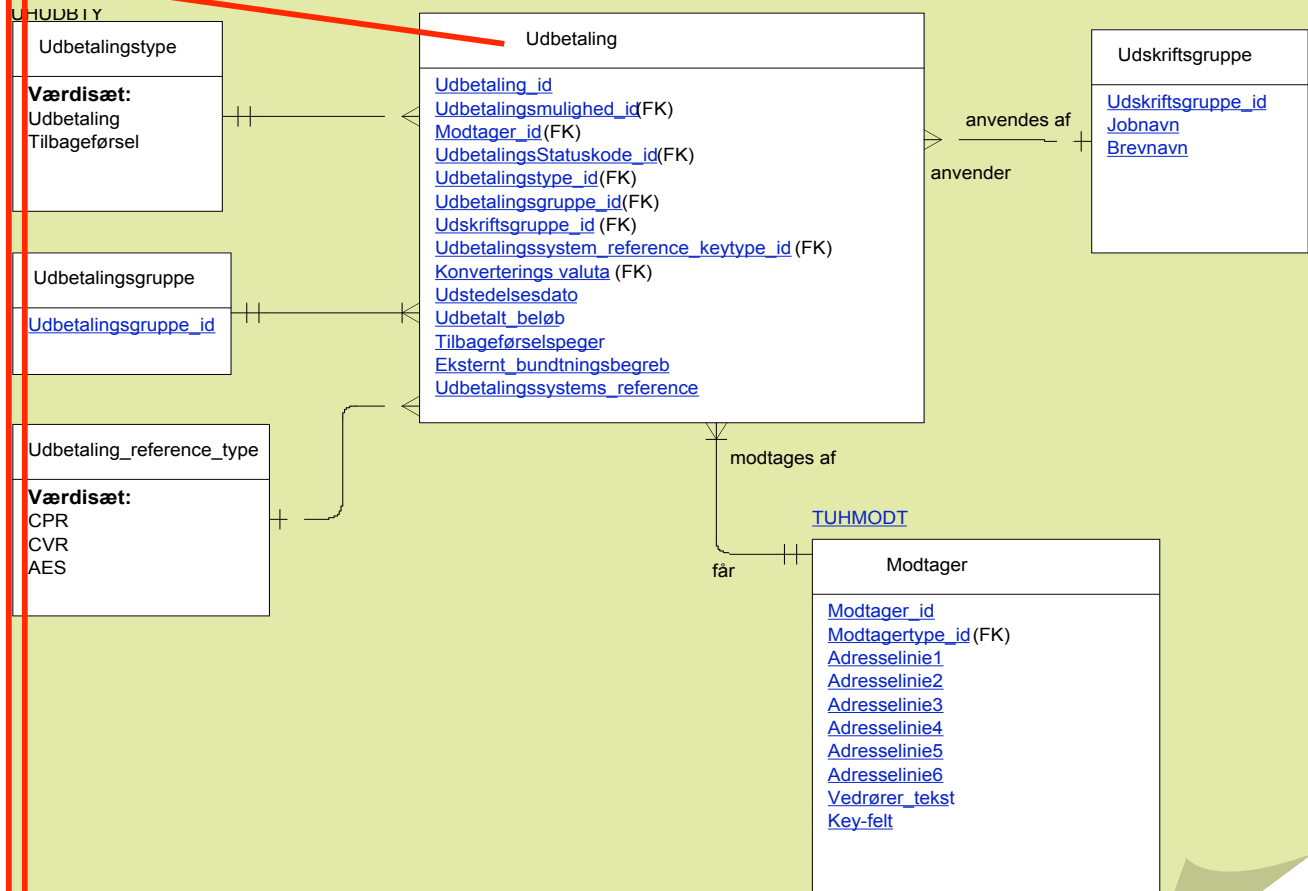
Eksempel: typificeret model

Betydning og afgrænsning

Når et udbetalingsdelsystem foretager en udbetaling registreres udbetalingsbeløb og dato, som en *bestilling* i Udbetalings-systemet, sammen med oplysninger om udbetalingsmodtageren. Der kan ikke oprettes udbetalingsoplysninger uden der er tilhørende modtageroplysninger.

Regler for oprettelse

Ved oprettelse af en ..

Business Rules i DBMS'er

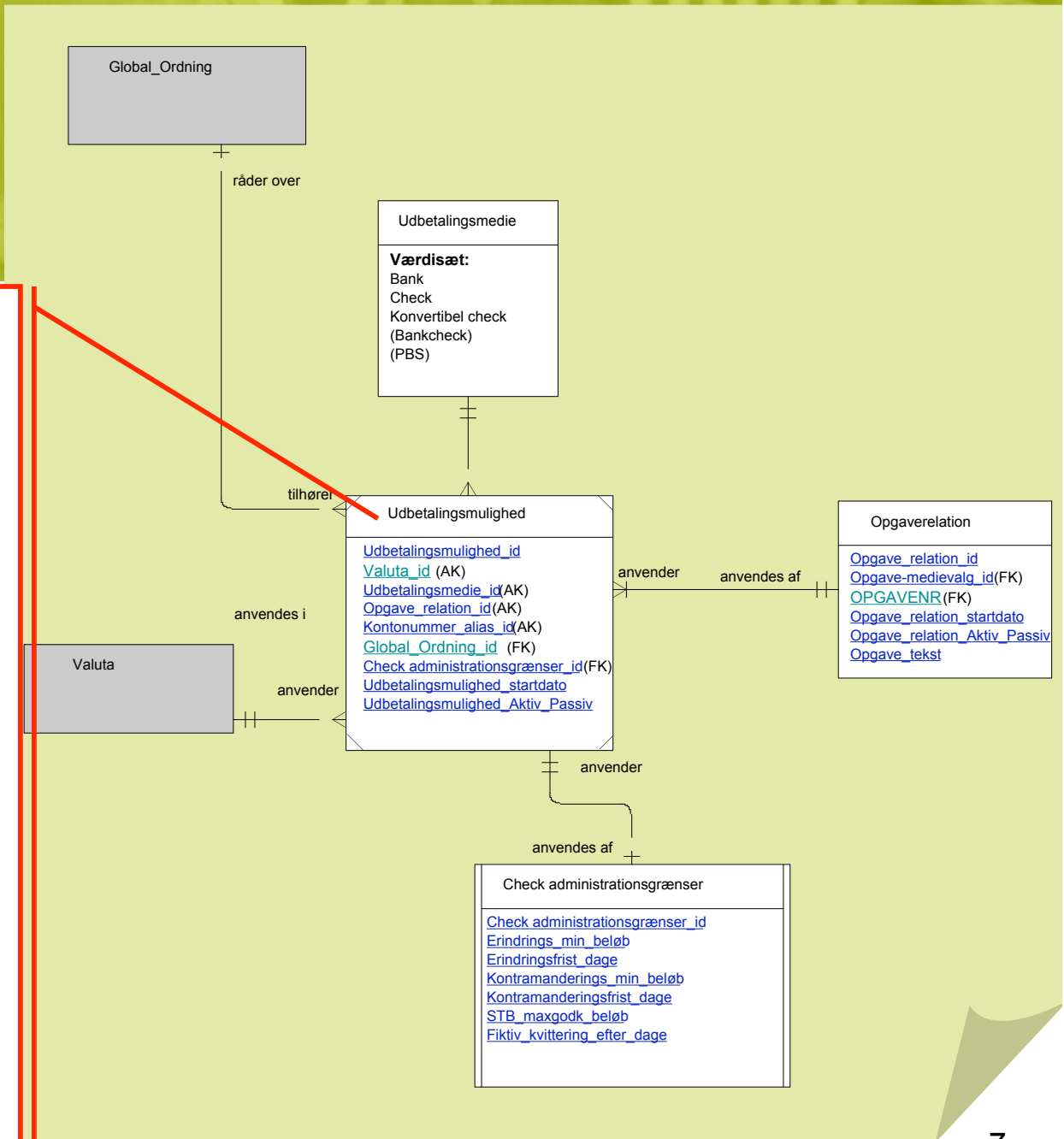
Eksempel: Definer muligheder

Betydning og afgrænsning

Udbetalingsmulighed
definerer hvilke kombinationer
af

Ordning
Opgave relation
Medium (check, bank,
bankcheck)
Valuta

der er lovlige.
Bestilling af udbetalinger til
systemet validers i forhold til
denne.
Forekomsterne skal derfor ..

Business Rules i DBMS'er

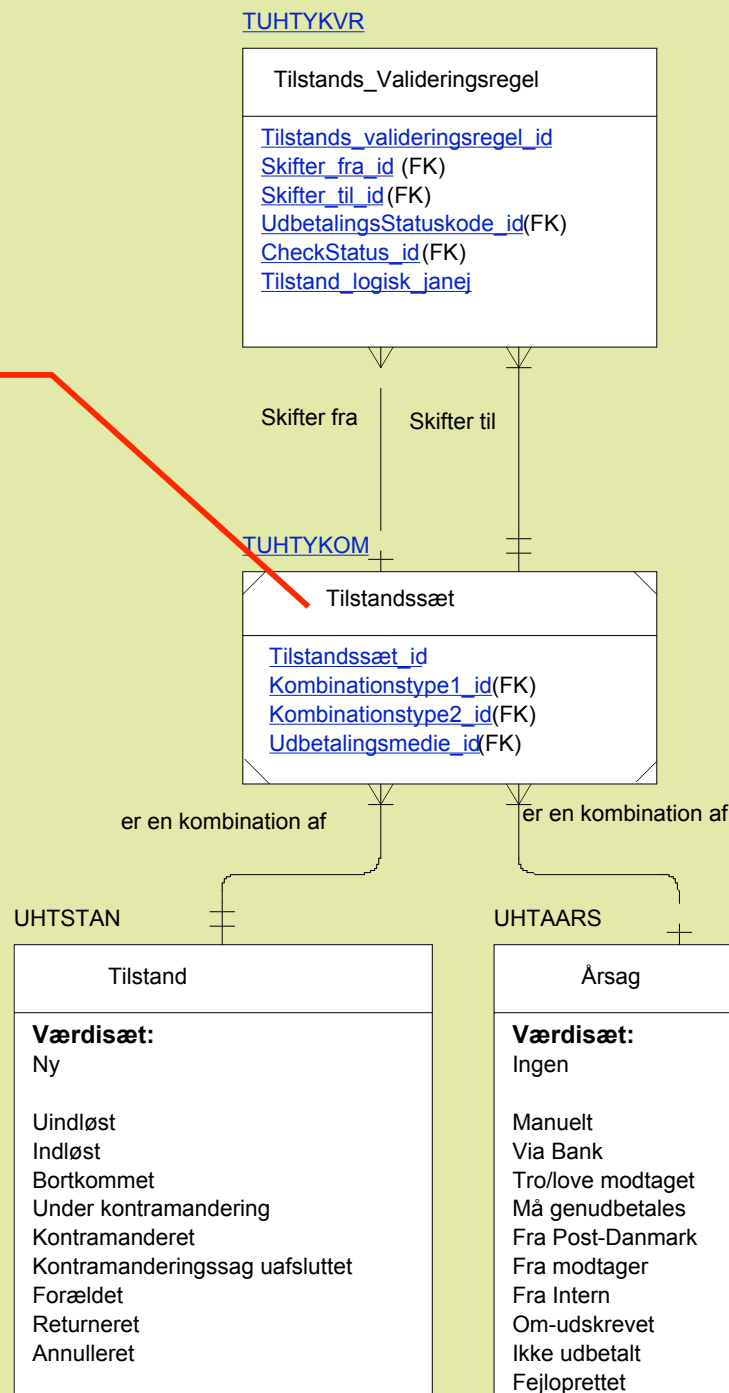
Eksempel: Regler for tilstandsskift

Betydning og afgrænsning

Et tilstandssæt er en kombination af en tilstand og en årsag. Et sådant sæt siger om en udbetaling, hvad tilstand udbetalingen er nået til i sin livscyklus.

Desuden har et tilstandssæt et givet værdisæt i udbetalingstypen og eventuelt også et værdisæt i checktypen.

For hvert tilstandssæt skal der desuden tilknyttes et udbetalingsmedie.

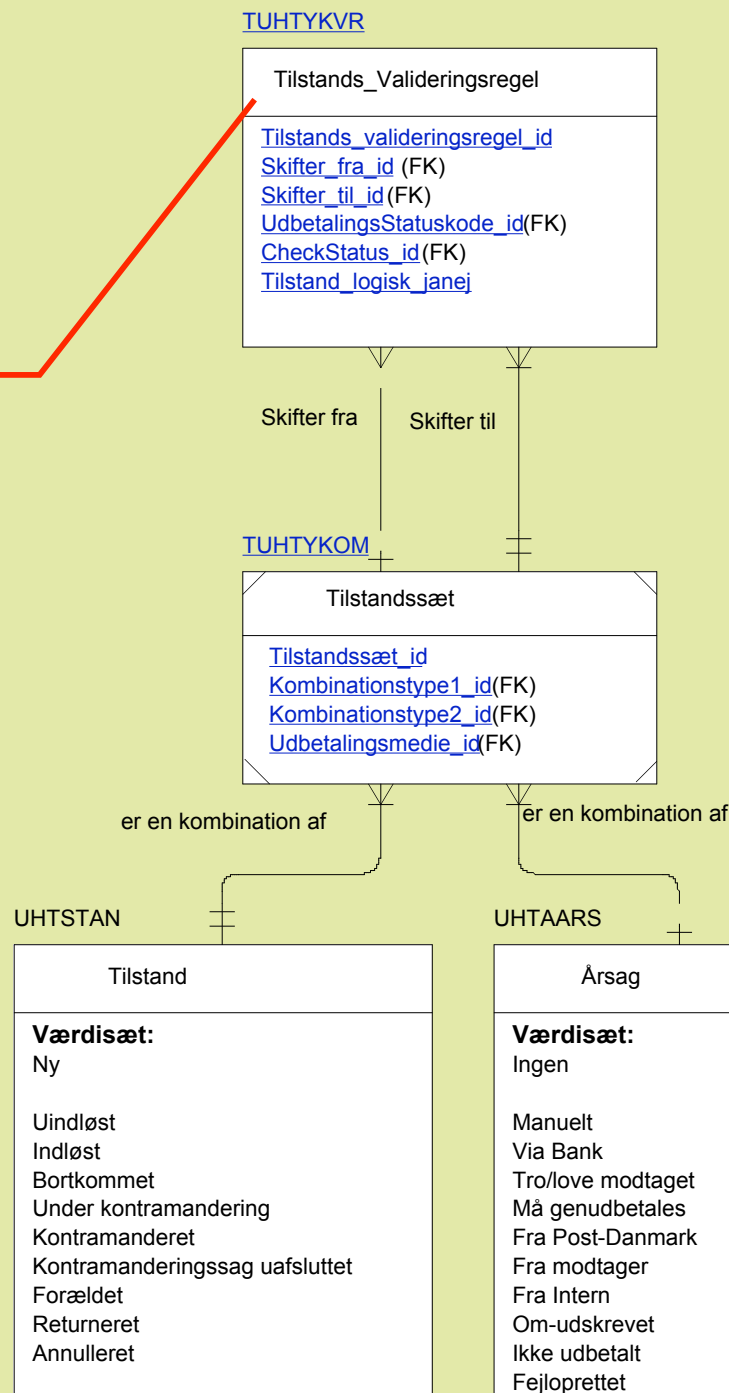

Business Rules i DBMS'er

Eksempel: Regler for tilstandsskift

Betydning og afgrænsning

Tilstands valideringsregler er stamdata, som indeholder en forekomst (en regel) for hver kombination af tilstandsskift der er mulig. Tilstandsskift identificeres ved tilstand fra og tilstand til. (F.eks. regel 1: fra uindløst til indløst maskinelt.)

ATP principper for dataarkitektur

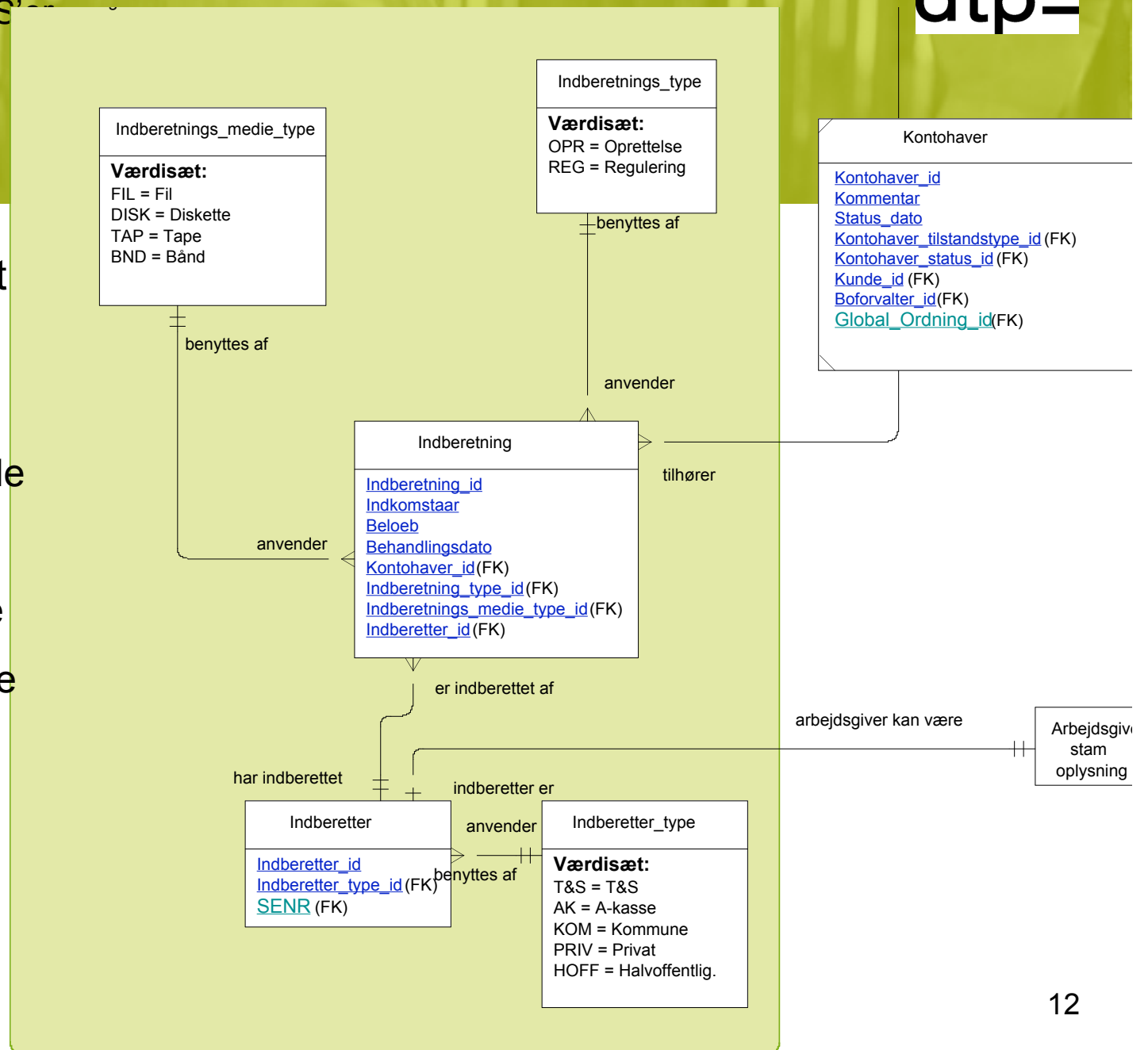
www.atp.dk

Dataarkitektur - principper

- Typificerede data
- Nøgler
- Datatyper
- Modellering af fejl
- Navnestandard
- Historik
- Kontrol og revisionsspor

Dataarkitektur -principper

- Logisk typificeret datamodel
- Typer er
  - kategoriserende
  - typificerende
  - klassificerende
  - segmenterende

Dataarkitekturprincipper

Hvad er fordelene ved typetabeller?

- nye typer, statuskoder og værdier
  - gøres dynamisk tilgængelige for online applikationer uden kodeændringer
- type-, statuskode- og værdi-sæt
  - kan gøres dynamisk tilgængelige i Drop-down lister
- ved at arbejde med typificerede datamodeller og fysiske typetabeller
  - lægger vi op til at applikationskode i sin grundstruktur er bygget til at håndtere forskellige valg
  - tilføjelse og forretningsmæssig håndtering af nye valgmuligheder bliver væsentlig lettere at indføre
- tabeldesign sikrer
  - at sproguafhængighed senere kan implementeres og håndteres
  - at versionering senere kan implementeres og håndteres

Fysisk datamodel

Indberetningstype,
-medietype
Indberetter type

TYYP
YYTP_ID
YYTP_ENTITET
YYTP_TXT
YYTP_KOD
YYTP_AKT_PAS
OPRBRUID
OPRIGANG
OPRTRAN
OPRTMP
RETBRUID
RETIGANG
RETTRAN
RETTMP

Indberetning

TYYINDBE
YYINDBE_ID
YYINDBE_INDKOM_AAR
YYINDBE_BLB
YYINDBE_BEHAND_DTO
YYTP_ID_YYIBTP
YYTP_ID_YYIBMTP
YYKTH_ID
SENR
YYTP_ID_YYINBTP
OPRBRUID
OPRIGANG
OPRTRAN
OPRTMP
RETBRUID
RETIGANG
RETTRAN
RETTMP

Kontohaver

TYYKTH
YYKTH_ID
YYKTH_STATUS_DTO
YYKTH_KOMMENTAR
OPRBRUID
OPRIGANG
OPRTRAN
OPRTMP
RETBRUID
RETIGANG
RETTRAN
RETTMP

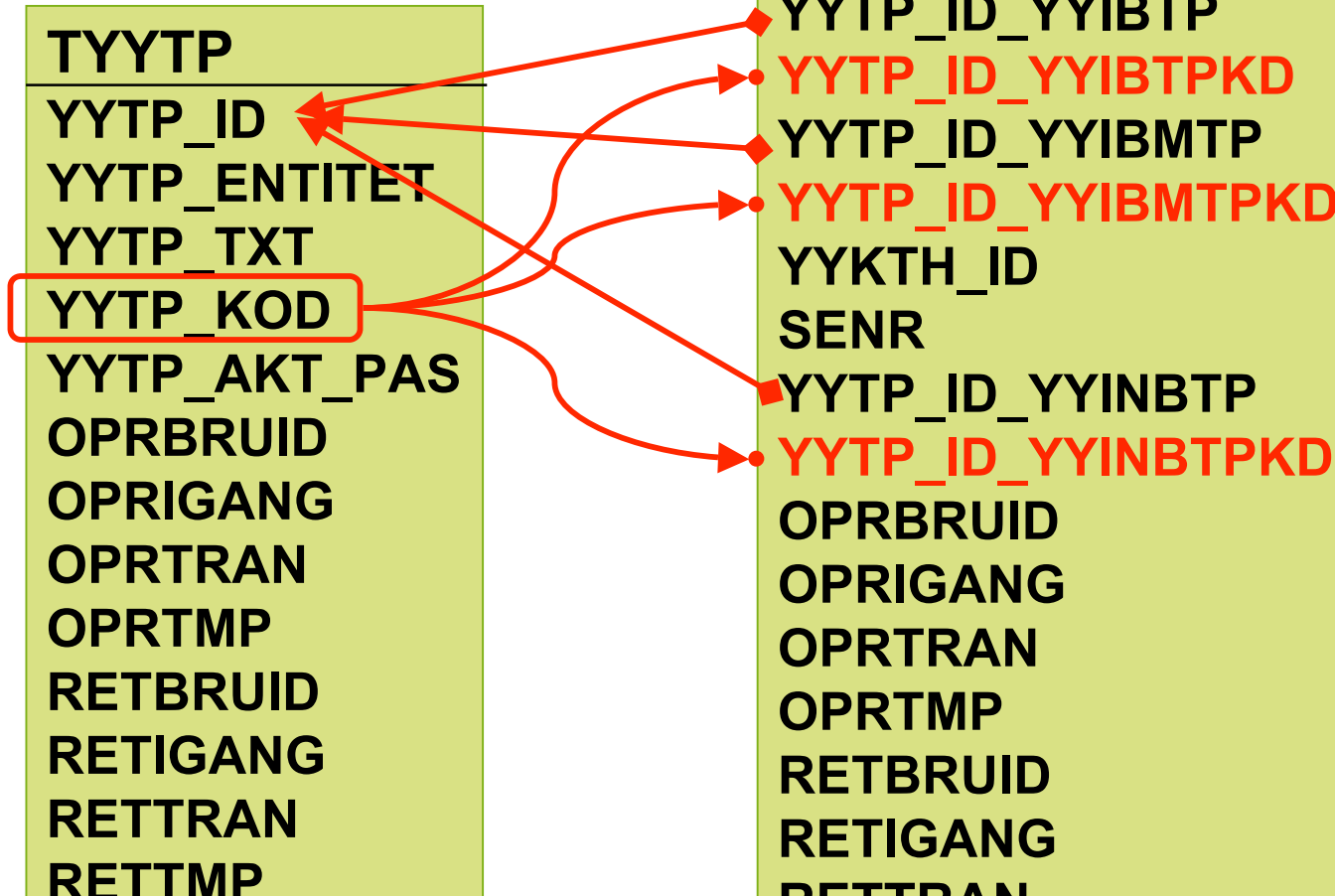
Fysisk model denormalisering

Indberetning

Indberetningstype,
-medietype
Indberetter type

TTYTP
YYTP_ID
YYTP_ENTITET
YYTP_TXT
YYTP_KOD
YYTP_AKT_PAS
OPRBRUID
OPRIGANG
OPRTRAN
OPRTMP
RETBRUID
RETIGANG
RETTRAN
RETTMP

TTYINDBE
YYINDBE_ID
YYINDBE_INDKOM_AAR
YYINDBE_BLB
YYINDBE_BEHAND.DTO
YYTP_ID_YYIBTP
YYTP_ID_YYIBTPKD
YYTP_ID_YYIBMTP
YYTP_ID_YYIBMTPKD
YYKTH_ID
SENR
YYTP_ID_YYINBTP
YYTP_ID_YYINBTPKD
OPRBRUID
OPRIGANG
OPRTRAN
OPRTMP
RETBRUID
RETIGANG
RETTRAN

Indberetningstypen og Indberetning Medietype i typetabellen TYYTP

YYTP_ ID	YYTP_ ENTITET	YYTP_ TXT	YYTP_ KOD	YYTP_ AKT_PAS	OPRBRUID	OPRIGANG ...OSV
0001-01-01- 01.01.01.000001	YYIBTP	Oprettelse	OPR	AKT	2002-04-08- 12.30.00.000000	YYTO
0001-01-01- 01.01.01.000002	YYIBTP	Regulering	REG	AKT	2002-04-08- 12.30.00.000000	YYTO
0002-02-02- 02.02.02.000001	YYIBMTP	Fil	Fil	AKT	2002-04-08- 12.30.00.000000	YYTO
0002-02-02- 02.02.02.000002	YYIBMTP	Diskette	Dsk	AKT	2002-04-08- 12.30.00.000000	YYTO
0002-02-02- 02.02.02.000003	YYIBMTP	Tape	Tap	AKT	2002-04-08- 12.30.00.000000	YYTO
0002-02-02- 02.02.02.000004	YYIBMTP	Bånd	Bnd	AKT	2002-04-08- 12.30.00.000000	YYTO

Parametre og Parameterperioder

- Eksempel fra YY modellen

Generelle oplysninger.

Indberetning_grænseværdi

[Indberetning_grænseværdi_id](#)
[Indberetning_grænse_værdi_max_beløb](#)
[Indberetning_grænse_værdi_min_beløb](#)
[Indberetning_grænse_værdi_gælder_fra_dato](#)
[Indberetning_grænse_værdi_gælder_til_dato](#)

Aldersgrænse

[Aldersgrænse_id](#)
[Aldersgrænse_pensionsalder](#)

Parametre og Parameterperioder

Parameter

Periode

YYTPPE	
YYTPPE_ID	TIMESTAMP10
YYTPPE_ENTITET	CHAR 7
YYTPPE_FRADATO	DATE
YYTPPE_TILDATO	DATE
OPRIGANG	CHAR 8
OPRBRUID	TIMESTAMP10
OPRTMP	TIMESTAMP10
OPRTRAN	CHAR 8
RETIGANG	CHAR 8
RETBRUID	TIMESTAMP10
RETTMP	TIMESTAMP10
RETTRAN	CHAR 8
GDORDNG_ID	TIMESTAMP10

YYTPPA	
YYTPPA_ID	TIMESTAMP10
YYTPPA_ENTITET	CHAR 7
YYTPPA_ATTR_NVN	CHAR 18
YYTP_ID	TIMESTAMP10
YYTPPE_ID	TIMESTAMP10
YYTPPA_BLB	DECIMAL15,2
YYTPPA_ANT	DECIMAL15,0
YYTPPA_DTO	DATE 4
YYTPPA_DIV	CHAR 120
OPRIGANG	CHAR 8
OPRBRUID	TIMESTAMP10
OPRTMP	TIMESTAMP10
OPRTRAN	CHAR 8
RETIGANG	CHAR 8
RETBRUID	TIMESTAMP10
RETTMP	TIMESTAMP10
RETTRAN	CHAR 8
YYTPO_ID	TIMESTAMP10
GDORDNG_ID	TIMESTAMP 10

Dataarkitektur i praksis

Brug af RI

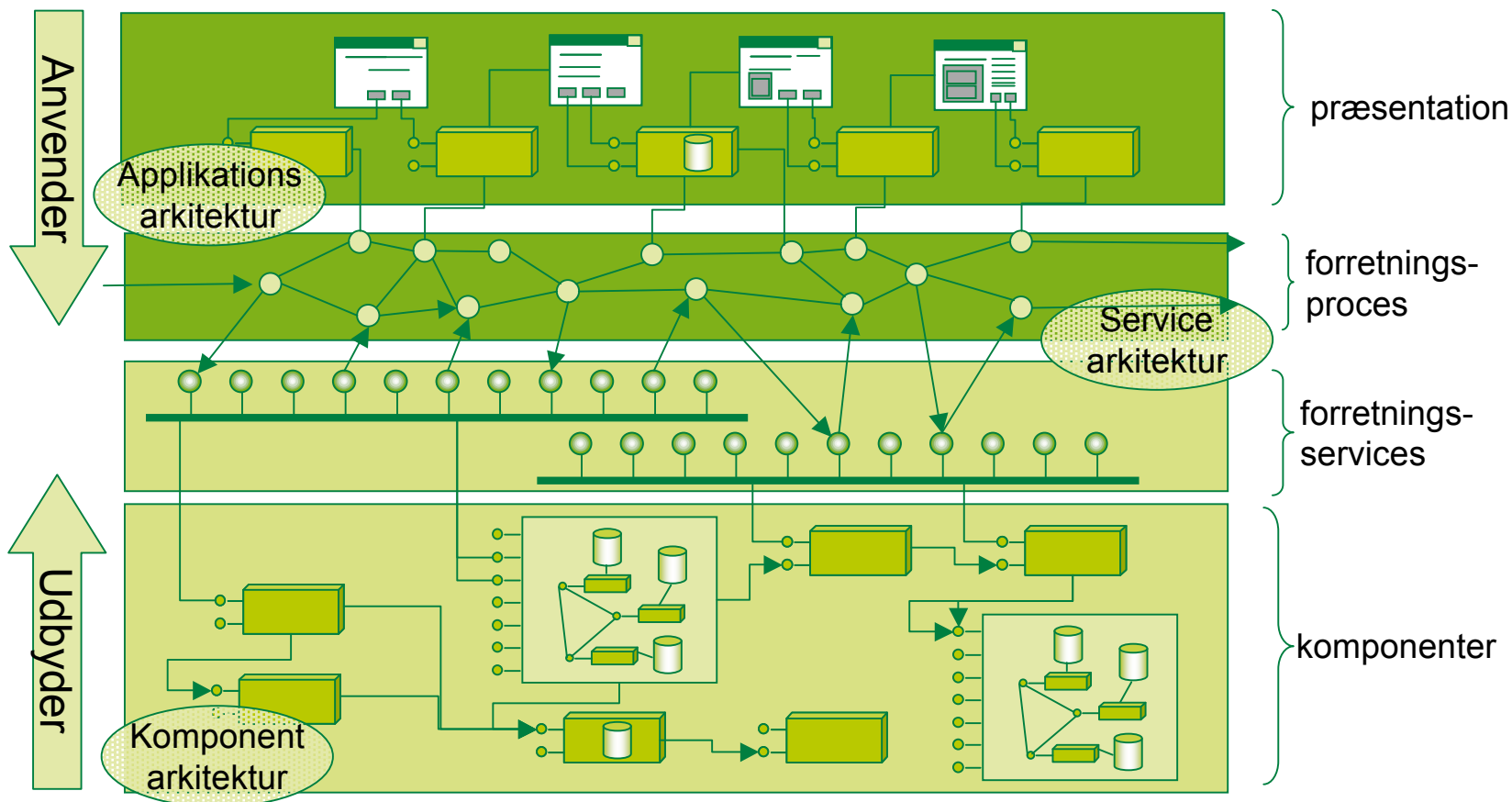
- Referential Integrity benyttes følgende steder:
  - i alle nyudviklede systemer eller delsystemer
    - mellem forældre/børn relationer inden for et subject area / forretningskomponent
  - i eksisterende systemer eller delsystemer
    - mellem forældre/børn relationer
    - kan være på tværs af subject areas
- Referential Integrity benyttes IKKE følgende steder:
  - mellem operationelle tabeller og typetabeller
  - på tværs af databaser

ATP nu!

www.atp.dk

SOA arkitektur

En koncern – et system – en proces

- De 11 (19) systemer udskiftes med 1 nyt forsikringssystem, der skal kunne håndtere alle produkter
- Samtidigt skiftes
  - Teknisk platform, java, UDB, Broker
  - Sikkerhedsinfrastruktur
  - Brugergænsefladen skal præsenteres som portlets i portaler

Under udarbejdelse

Produktdefinitionen lægges i database

Farver

					Baggrund	Tekst og streger	Skygge	Titeltekst
				PPT fyldfarver				
Excel fyld								
Excel Streger								